

Arno Jaster: Gestaltender Geschichtsunterricht. Frankfurt a. M., 1937. M. Diesterweg. (116 lap.)

E könyv szerzője, bár tanügyi tanácsos Berlin-Köpenickben, a fiatalabb német pedagógusnemzedékhez tartozik s ennek megfelelően határozott és erélyes egyéniségként mutatkozik be a történettanítás egész értelmének és jelentőségének felfogásában és a maga eszméi szerinti föltárásában. Föltétlenül elítéli az eddigi tanítás lényegét, célját, az ú. n. »tanulóiskolát» épügy, mint a »munkaiskolát», és minden egyéb újabb, XIX., sőt XX. századi pedagógiai mozgalmat és kísérletet is. Nincs a multban semmi, aminek megkegyelmezne. Szinte pellengérré állítja az előbb említett tanítási típusok módszereit, az előadást, a megbeszélést, a kérdve-kifejtést, a cselekedtetést stb. Amit azonban ezek helyére tenni óhajt, a totális történettanítás egész felfogásában, eljárásában homályos és zavaros dolog. A világháború utáni időkben divatosá lett »szellemtörténet« lebeg előtte a maga gyakran bombasztikussá váló frazeológiájával, mint »modern« követelmény és egyetlen elfogadható lehetőség. Megközelíti az erőltetett szólamhajhászást és jelszópedagógiát, melynek politikai jelentősége és haszna nem kétséges, de örök értékekkel nem kecsegtet. Szerzőknél az erőteljes stílus alkalmazásában nincs is hiány, mellyel kifejtetni törekszik a maga igazát. E szerint »történelmet tanulni nem egyéb, mint keresni és megismerni az erőket, melyek okszerűen elvezetnek azoknak a hatásoknak megértéséhez, amik mint történelmi események jelentkeznek előttünk«. Ebből a régi, de mesterkéltnél fogalmazásában újnak látszó tételből kiindulva kísérli meg bemutatni történetfilozófiáját az iskolai történettanítás keretében, számos példa során a német nemzeti történelmi tananyag köréből. Fejtegetései három főszakaszban vólnak el előttünk. Először a családtörténetről szól, mint az alkotó történettanítás alapjáról, majd a szülőföldismeretnek helyét vizsgálja az alkotó történettanításban, végül a német történelem szerepét ugyanabban a keretben számos történelmi részletnek nemzeti szocialista szellemű földolgozásával. Ilyen módszertani példakul szolgáló témák és kiszemelt részletek többek között a német őstörténelem, az ősgermán szervezet fölbomlása, az első német császárság megalakulása, a canossai történelmi epizód, a jobbagyság sorsa, a lovagság intézménye, a keleti német települési törekvések stb. De vannak szorosán vett művelődéstörténeti témái is, így pl. a német népdal keletkezése, a téglá szerepe az építkezésben stb.

Semmi kétség, hogy Jasternek a történelemtanítás átformálására vonatkozó gondolatsorozata bár merész, de nem érdektelen kísérlet. Tekintve időszerűségét, figyelmet érdemel. Esetleges tévedései is tanulságosak lehetnek a mai iskola munkásaira nézve.

Gyulai Ágost.

A key to the heart othe children. A research about character & practical education in the U. S. of America and other countries. Edited by: Institution the children's friends, Amsterdam, Holland, 1938. 214 lap, képekkel.

Különös egy kiadvány, már külső megjelenésével és belső tartalmával elüt a hagyománytól: borítéka elmésen szemlélteti a könyv címét. Kulcs a

